

O postižené děti i dospělé se staráme už dvacet let

7. října 1991 byl slavnostně posvěcen objekt Domova svatých Rodiny v Praze 6 na Petřínách. Vznikl tak jeden z prvních charitativních domovů pro mentálně postižené děti jako celoroční pobytové zařízení pro klienty především z Prahy.

Jeho zakladatelka a první ředitelka, řádová sestra Akvinela L. Loskotová, členka Kongregace Školských sester de Notre Dame, převzala se svými spolupracovnicemi budovu bývalých jeslí o rok dříve a pod záštitou katolické charity začala budovat zařízení, které mělo více připomínat domov než jen pouhý ústav.

Jeho začátky byly vpravdě pionýrské a neobešly se bez obětavé pomoci spolupracovníků, rodičů a dárců. Čtyři dny před slavnostním posvěcením se dům zaplnil 40 klienty. Část z nich byla předtím v ústavu sociální péče v Horní Poustevně na severu Čech, kde řádové sestry několik desetiletí pracovaly s dětmi. Domov se postupně profesionalizoval a stal se zárukou kvalitní péče tam, kam s důvěrou přicházeli rodiče postižených dětí s prosbou o umístění. Poptávka převyšovala nabídku, a tak vznikl druhý dům v budově bývalé libocké školy, která se rekonstruovala od roku 1996 do roku 2000. Tam se nastěhovalo dalších 32 klientů.

V současné době žije v celém Domově 68 klientů a v nepřetržitém provozu se o ně stará zhruba sto zaměstnanců. Vedle běžných denních činností se klienti zapojují do práce v terapeutických dílnách. V Domově je k dispozici i rehabilitační místnost a domácí kaple. Ve svém volném čase se mohou klienti rekreovat na terase nebo v blízkém okolí, kde je možnost hezkých vycházek, například do obory Hvězda.

Nedílnou součástí každodenního života v Domově je jeho duchovní rozměr, který

Kromě vlastní péče potřebují klienti i laskavé přijetí. Snímek DsR

POSLÁNÍ DOMOVA SVATÉ RODINY

Domov svatých Rodiny je církevní zařízení v Praze 6, které poskytuje celoroční pobytové služby dospělým lidem s mentálním a kombinovaným postižením s nabídkou běžných příležitostí k sociálnímu začleňování.

Posláním Domova svatých Rodiny je vytvořit příjemné a láskyplné prostředí. Domov poskytuje nejen potřebnou profesionální péči, ale podporuje také maximální rozvoj osobnosti klientů a jejich seberealizaci, při respektování jejich možností a schopností. Naš snahou je společně a aktivně prožívat důstojný a plnohodnotný život.

Vycházíme z přesvědčení, že každý lidský život je vzácným darem. Proto si jej vážíme a chráníme jej. Ctíme i jeho duchovní rozměr, který zahrnujeme do života Domova.

OSLAVY 20. VÝROČÍ DsR

7. 10. 2011

16.00 – děkovná bohoslužba v kostele sv. Fabiána a Šebestiána v Praze-Liboci (hlavní celebrant arcibiskup Dominik Duka OP)

17.00 – setkání současných i bývalých zaměstnanců a přátel Domova v pastoračním středisku Malejov; prezentace Almanachu k 20. výročí; doprovodný program – smíšený sbor z Míkovic a cimbálová muzika Burčáci (účast prosím hlasujte do 30. 9. 2011 fundraiserce DsR P. Formánkové na tel. 734 435 107 nebo 235 002 531)

9. 11. 2011

18.00 – bazilika sv. Markéty na Břevnově (zádušní mše za řadu sestru Akvinelu)

19.30 – slavnostní koncert duchovní hudby v Tereziánském sále Břevnovského kláštera k 20. výročí vzniku DsR

sem vnášíme a nenásilně praktikujeme. Naši klienti se modlí i za vás – čtenáře a dobrodince.

Ohlížíme-li se zpět, vidíme po celou dobu existence Domova velké množství vykonané obětavé práce. Chceme naplnit a rozvíjet odkaz zakladatelky sestry Akvinely, která denně prosila za to, aby ti, kteří převzou její štafetu lásky, si zachovali radostného ducha pospolitosti a dokázali bojovat proti pýše, která boří to, co bývá pracně vybudováno. A tak si spolu s ní opakujeme Ježíšovo: „Cokoliv jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně jste učinili.“ To je její odkaz pro nás a pro dnešní dobu.

TOMÁŠ BIŇOVEC

Probouzet lidskost – Úryvky z hovorů se sestrou Akvinelou

Sestra AKVINELA LUDMILA LOSKOTOVÁ (1923–2007) ovlivnila životy mnoha lidí. Celý její život byl naplněn službou mentálně postiženým dětem a jejich rodinám: dvacet osm let působila v Ústavu sociální péče v Horní Poustevně, třináct roků věnovala budování Domova svatých Rodiny v Praze. V roce 2000 jí prezident Václav Havel udělil státní vyznamenání za zásluhy. V roce 2006 s ní režisérka Marie Šandová natočila rozhovor, jehož úryvky přinášíme. Tentýž rok o ní vznikl i televizní dokument „Zlatá nit sestry Akvinely“

■ Proč považujete za důležité sdělovat zkušenost s přijetím postiženého dítěte v rodině?

Přála jsem si, aby lidé pochopili význam přijetí takového dítěte v rodině. Je třeba, aby rodiče dokázali dítě přijmout a vytvořili mu krásný, pokojný život jak v rodině, tak v dalším životě. Rodiče se musí sami v sobě zklidnit a pochopit, že narození postiženého dítěte není trest. Vše má svůj význam. Postižení nejsou ti, kdo se rvou o sousto, aby měli víc. Naučili se své požadavky umenšovat až na nejpotřebnější. Zároveň chápou i potřeby druhých.

Nesmíme je odsunout do prostředí, kde už se nezkazí, kde je to pro ně dost dobré. Není to dost dobré. Celé společenství i výchova se musí zlepšovat a hledat, co dítěti prospěje.

■ Jaký význam měla práce s postiženými dětmi pro řádové sestry?

Pro všechny řádové sestry bylo velmi důležité, že měly možnost vykonávat tuto práci místo práce v továrnách. My jsme si tu činnost nejen oblíbily, ale měly jsme postižené děti rády. Dětem jsem věnovala hodně

času. 28 roků jsem vykonávala funkci vrchní sestry v Horní Poustevně, později už i v důchodu. Netušila jsem, že zdaleka nejsem se svou prací u konce. Řeholní představení mne poslali do Prahy. Šlo o pomoc při zřizování nového domova pro mentálně postižené v Praze. Zájem měli hlavně rodiče, protože většina postižených dětí byla odsouvána na okraj lidské společnosti, aby nebyly na očích.

■ Kolika lidem jste pomohla najít nový domov?

Nechtěla bych házet čísly, kolika lidem jsme pomohly, ale kolem tisícovky to bylo určitě. Děti se vystřídalo mnoho, s nimi i rodiče a babičky. Některé babičky už nežijí, ty

jsem přežila. Na Petřínách jsem byla jediná řádová sestra, kdežto v Poustevně, když jsme začínaly, nás bylo 28. Na každém oddělení byla řádová sestra. Později nastoupily civilní pracovnice. I s nimi byla dobrá spolupráce. Poznaly, že máme děti rády a že jim chceme prospět. Většinou to byly matky rodin. Přenesly svou lásku na postižené děti. První setkání bylo náročnější. Poznaly jsme, že se dá pro děti mnoho udělat.

■ Mohou mentálně postižené děti poznat Boha?

Když jsme jim podle možnosti přiblížily, že Bůh byl také člověkem, že trpěl, děti to vnímaly a celkem pochopily. Myslím si, že

to usměřovalo i jejich chování. Projevilo se to na zájezdech, při pobytech v restauracích, kdy nám obsluhující říkali: „Vaše děti se nedají srovnávat se zdravými. Divili byste se, co nám zde udělaly školní děti!“ Nechtěla bych se nějak dotknout školáků. Naše děti se nestrkaly, nepraly, počkaly. Když k nám přišly a nebyly ještě zvyklé na společný život, brzy pochopily, jak se mají chovat. Vedly jsme je k ukázněnosti. Je pravda, že si málokdy vzájemně ubližovaly. Jen u některých se projevila agresivita vyplývající z jejich postižení.

■ Mnoho lidí nikdy v životě nezahledlo těžce postižené dítě. Jaké bylo vaše první setkání s nimi?

Jemínáčku, neměla jsem žádnou představu, jak se o ně budeme starat. Nemluvila bych pravdu, kdybych řekla, že jsem byla připravená. Vojenským autobusem nám přivezli první skupinu 20 těžce postižených ležících dětí ve věku od 5 do 7 let. V autobuse ležely na lehátkách. Byla na nich znát únava. Po dlouhé cestě z Lochovic byly hladové i špinavé. Při ukládání do připravených postelí křičely a bránily se manipulaci. Jejich reakce se mi zdála až nesnesitelná. Rychle jsem se na chvíli vzdálila a prosila: „Pane Bože, dej mi sílu, ať to zvládnu!“ Když jsme viděly různá postižení dětí, nedalo se myslet na to, jaké dojmy máme. Byla nezbytná rychlá pomoc. Naš vztah k dětem se brzy změnil. Snažily jsme se jim být plně k dispozici.

Člověk nesmí dlouze zvažovat své pocity a dívat se na postižení jako na krutost nebo nespravedlnost či dumat, proč se to stalo, ale přemýšlet, co pro děti udělat i jak jim dokázat, že je máme rády a že jim chceme ulehčit jejich těžký osud.

Sestra Akvinela a klient Richard.

Snímek DsR

(Pokračování na str. D)

I postižení potřebují milující srdce

Život každého člověka je tajemství hluboké jako propast, napsal sv. Augustin. Je tedy otevřenou otázkou a neuzavřeným projektem. Současná důsledně atomizovaná společnost, která ráda rozděluje lidi na bohaté a chudé,

zdravé a nemocné, soběstačné a závislé, nechce o tajemství dřímajícím v každém člověku ani slyšet a snaží se zjednodušit vnímání a vidění souvislostí z pohledu vlastního „já“, ať osobního, rodinného, kmenového nebo třídního. Výsledkem je sobectví, ovšem s tím, že dříve převažoval egoismus soukromý, zatímco dnes se začíná pomalu, ale jistě projevovat globálně. Převažuje sebestřednost nad altruismem, snaha mít co nejvíc před sebou být. Zapomíná se, že každý život, ať žitý v paláci nebo v chatrči, nutně vyžaduje urči-

tu obět (nikoli jako obřad, ale jako postoj). Kdo by chtěl svůj život zachovat, ztratí její, důtklivě připomíná Ježíš.

Je tajemstvím, proč se někteří lidé narodí zdraví a jiní zase patří mezi handicapované, a jsou proto odkázáni na rodiče a na ty, kdo jim s láskou a porozuměním pomáhají. Spolupráce rodiny a obětavých duší prospívá nejen potřebným, ale stávají se příkladem pro společnost a jistým způsobem, který zpovrchnělý svět ovšem nechápe, ji morálně udržují při životě. Svým jednáním připomínají, že každý lidský život má nekonečnou cenu. Sílu k tomu dostávají tím, že myslí také na druhé a ze svého srdce rozdávají to nejvzácnější, co ve vesmíru existuje: lásku. Pravý původ této odhodlanosti pomáhat bezbranným a potřebným znají ovšem jen ti, jimž byly shůry otevřeny oči, neboť tato síla je Božím darem. Bůh tak zachraňuje život a pomocí otevřených ru-

kou a milujících srdcí se sklání ke svým dětem.

DÍLO JEDINÉ SESTRY

Každé dobré dílo má svůj začátek: Domov svaté Rodiny vděčí za svůj vznik jedné obyčejné řeholnici, která dělala neobyčejné věci, sestře Akvinele. Životem ji vedla tajemná Boží ruka a ona vždy poslechla, až ji přivedla k postiženým dětem. Ty potřebují něco víc než jen profesionální péči: kromě lidského přístupu potřebují pozornost, milující srdce. V podstatě jde o program milosrdného Samaritána, když ve své vnímavosti srdce vidí, kde je nejvíce zapotřebí lásky, a podle toho jedná. To se stalo náplní života sestry Akvinele, neboť dobře věděla – a v tom je nám všem příkladem – že skutky milosrdnosti prokazovanými potřebným projevujeme své uvědomělé lidství a své spojení s Bohem. Do základů tohoto jubilujícího Domo-

va je nesmazatelně zapsán duch této obětavé, laskavé a milující zakladatelky a první ředitelky, která si plně uvědomila svou křesťanskou odpovědnost a zásadně myslela víc na druhé než na sebe. Vytvářela malá „údolí štěstí“ pro děti i jejich rodiče uprostřed světa, který se naopak vzhlíží v horách blahobytu a sobectví. Proti této antikultuře postavila lásku, která nehledá sebe, a proto vytváří novou kulturu života. Jde o humanismus v praxi, který vidí v člověku Boží obraz a chce mu ze všech sil pomoci vést tomu odpovídající život. Starozákonní kniha Tobitáš připomíná: Prokazuj milosrdenství podle toho, jak hodně máš. Máš-li málo, neboj se prokazovat milosrdenství z mála. Dobrý poklad si tím ukládáš pro den nouze. Přejme Domovu svaté Rodiny, aby i nadále působil podle těchto slov inspirovaných Duchem pravdy a lásky. Tak nejlépe naplní odkaz sestry Akvinele. P. MICHAEL FIALA OPræm.

O KAŽDÉHO KLIENTA SE SNAŽÍME STARAT INDIVIDUÁLNĚ

V Domově svaté Rodiny žijí klienti s různě závažnými druhy postižení. Nelze proto přesně popsat, jak vypadá péče o „typického klienta“. Personál Domova se totiž snaží přistupovat ke každému klientovi individuálně a společně i s jeho rodinou hledat, co je pro něj nejlepší a co mu umožní největší rozvoj. Také základní pravidlo fungování Domova je velmi prosté – den klienta by se měl co nejvíce podobat dnu zdravého člověka, jak jen to je možné.

„Pro orientaci klienta je velmi důležitá pevná časová struktura,“ vysvětluje Štěpán Dvořáček, vedoucí úseku přímé péče domu v Liboci. Při vytváření individuálních plánů pro klienta se proto vychází z jeho možností a schopností a na jejich základě se vytváří pevný harmonogram, takže klienti přesně vědí, co je který den čeká, a mohou se na to připravit.

PRÁCE JAKO TERAPIE

Některé části dne mají klienti samozřejmě neměnné – jako například ranní hygienu a snídani, v rámci takzvaného aktivizačního dopoledního programu se jim už ale aktivity mění. Někteří tráví dopoledne v rámci svého oddělení více oddychovými aktivitami, mnoho klientů ale míří každé dopoledne do terapeutických dílen. V nich mají k dispozici počítače, keramickou dílnu, dřevodílnu, mohou si uplést košíky nebo vytvořit výrobky nejrůznějšího druhu. „Vždy se pro každého klienta snažíme najít takovou práci, kterou je schopen zvládnout. Cílem není samotný výrobek, ale spíše práce, která je především

V Domově se najde i prostor pro společnou zábavu.

Snímek DsR

terapií,“ vysvětluje Dvořáček. Na jednom výrobku se tudíž často podílí několik klientů. „Já mám velmi ráda kreslení a baví mě i vyrábět věci z korálků. Mám ráda tkaní a keramiku,“ vypočítává klientka Jiřina Součková své oblíbené činnosti v terapeutických dílnách.

Přestože nejde o chráněné dílny, u nichž by bylo důležité, aby se samy užívaly, o výrobky z dílen Domova svaté Rodiny je pořád

zájem. Prodávají se na nejrůznějších farních či farmářských trzích a na dalších benefičních akcích. Některé z nich se konají přímo v Domově.

Dílny navštěvují někteří klienti i odpoledne, většinou už však mají program volnější, odpočinkovější. Často chodí na vycházky, hrají hry a relaxují. „Jsem velmi ráda, když se mohu jít sama projít ven, ale také ráda uklí-

zím a pomáhám ostatním,“ popisuje své oblíbené aktivity Hana Křivohlavá. Poměrně brzy po večeri se musí klienti připravit na spaní, protože tyto úkony s nimi musí zvládnout ještě denní služba. Na noční směně je už personálu mnohem méně a klienty by uložít nezvládl.

ODDĚLENÍ JAKO BYTY

Organizačně je dům v Liboci rozdělený na takzvané oddělení. Jsou to malé bytové jednotky, v každé z nich žije 5–10 klientů. Cílem je, aby jednotlivá oddělení co nejvíce připomínala běžný byt. Klienti mají v každém z nich k dispozici kuchyňku a pak soukromé pokoje, každý obývají maximálně dva lidé. Vedení Domova se tímto způsobem snaží zajistit, aby prostředí každého klienta bylo maximálně intimní a aby měli zajištěnu co největší možnou míru soukromí.

Dalším specifickým Domova svaté Rodiny je malá fluktuace klientů. Málokdo z něj odchází, a jeho personál se tak může postupně vyrovnávat se stárnutím svých svěřenců a podle jejich fyzických možností také upravovat programy. Umocňuje to i fakt, že u mnoha postižených se příznaky stáří objevují rychleji než u zdravých lidí.

Nedílnou součástí domu v Liboci je i kaple. Na nedělní bohoslužby chodí klienti, kteří chtějí, do vedle stojícího kostela sv. Fabiána, jednou týdně pak slaví mši svatou v kapli Domova. A čas od času se v kapli konají poslední rozloučení s klienty, jejichž životní pout už na této zemi skončila. (dvoř, tok)

PRÁCE S KLIENTY JE OSVĚŽENÍM

Pracovat s postiženými lidmi je náročné a ne každý to vydrží dlouhodobě. Řada zaměstnanců Domova svaté Rodiny proto po čase odchází, najdou se ale i tací, kdo v Domově pracují mnoho let. Jedním z nich je Štěpán Dvořáček. „Bylo by pro mne těžké teď přejít do firmy, kde by byl cílem jen zisk. Služba lidem mi přijde mnohem smysluplnější,“ vysvětluje, proč v Domově pracuje už deset let.

Do Domova se přitom dostal shodou okolností. Po střední škole chtěl studovat psychologii, na ni se ale nedostal, a tak šel na civilní službu. „Původně jsem chtěl ve škole v Rooseveltově ulici pracovat s autisty, jenže zrovna tam nebylo místo,“ popisuje Štěpán Dvořáček. S rodiči tehdy bydlel v Liboci, proto si jako druhou variantu vybral Domov svaté Rodiny. „Chtěl jsem si tím zároveň otestovat, zda na takovou práci mám,“ pokračuje Dvořáček.

V Domově strávil jako „civilkář“ dva roky. Pak odešel, ovšem zanedlouho se vrátil. Klienti Domova a práce s nimi mu mezitím přirostli k srdci. Střídal tam pak

různé pozice a prošel dvěma odděleními. Postupně se dostal z přímé péče do manažerské pozice a momentálně má na starosti provoz celého domu v Liboci.

„Teď už bohužel nejsem tolik v kontaktu s klienty, zaměstnává mě administrativa a organizační povinnosti,“ vysvětluje Dvořáček. Přesto si cíleně vypisuje služby u klientů, aby s nimi neztrácel kontakt. „Přímá péče je pro mě příjemným osvěžením a psychohygienou vždy, když se začnu topit v papírech. Je pro mě důležité si jít občas s někým zahrát Člověče, nezlob se nebo jít někoho nakrmit,“ říká s úsměvem Štěpán Dvořáček.

Při práci tohoto druhu je podle něj potřeba stále vidět její smysl. „Také je pro mě důležité dále se vzdělávat, mít aktivní osobní život a další vnější zdroje, kde doplňuji energii,“ popisuje Štěpán Dvořáček svůj recept na to, jak nevyhořet. Práce s postiženými je pak pro něj těžší formou vzdoru proti většinové konzumní společnosti, která se orientuje především na výkon, krásu a úspěch, ale skutečné hodnoty jí často scházejí. (tok)

V Domečku se učí samostatnosti

Přestože každé oddělení v Domově svaté Rodiny je trochu jiné, jedno se přeci jen liší o něco více. Všichni mu říkají Domeček a klienti si v něm mohou vyzkoušet téměř úplně samostatné bydlení. Domeček vznikl v roce 2009 právě kvůli několika klientům, kteří chtěli zkusit něco nového.

Abyste byly prostory Domečku opravdu samostatné, vybralo pro něj vedení Domova oddělenou budovu, která ale leží v areálu libockého objektu. Původně měl domek sloužit jako ubytování pro řeholní sestry, počítalo se totiž s tím, že budou tvořit část personálu. Nakonec ale objekt zůstal prázdný, a tak mohl být přebudován v zázvukové bydlení.

Maximální kapacita Domečku je šest klientů, nyní ho obývá pět lidí, kteří se starají sami o sebe – jak jen to je možné. Zajišťují si proto vaření, úklid, praní prádla, učí se hospodařit s penězi, mají i vlastní malou zahrádku. Klienti by si podle vedení Domova měli v Domečku vyzkoušet, jaké je zažít větší míru svobody, ale být zároveň zodpovědný sám za sebe. Obyvatelé Domečku přesto nejsou ponecháni jen sami sobě, ale k dispozici jsou jim stále asistenti, kteří jim pomohou se vším,

s čím si nevědí rady. Jedním z klientů žijících v Domečku je Pavel Kučera. Díky svému pobytu v něm se cítí samostatnější. „Učím se vařit a sám si peru i žehlím. Velmi také oceňuji, že mohu chodit sám ven – bez asistence,“ popisuje Pavel Kučera. Sám se musí starat též o přípravu svých léků a o veškerý úklid. „Nejtěžší je pro mě vaření a někdy také respektování pravidel,“ přiznává. Zároveň je klientem, který pracuje v „normálním“, tedy v nechráněném zaměstnání. Domov svaté Rodiny se totiž snaží klientům pomoci v získání pracovního místa na otevřeném trhu práce a u několika z nich už byli úspěšní, přestože to stojí mnoho sil. Zpočátku je většinou nutná asistence, po čase se klienti osamostatní. Škála zaměstnání je různá – jedná se o úklidy, asistenci při golfu nebo například o pomocné práce v rychlém občerstvení.

Zázvukové bydlení by se podle vedení Domova mohlo stát vstupenkou k úplnému osamostatnění klienta. Někteří ze stávajících klientů už k tomu měli nakročeno, ale zatím vždy na poslední chvíli couvli. „Pokud je člověk 30, 40 let zvyklý žít v chráněném prostředí, je velmi těžké z něj vyjít,“ shodují se asistenti. (dvoř, tok)

Dům na Petřinách se připravuje na proměnu

Kromě domu v Liboci využívá Domov sv. Rodiny pro svou činnost prostory v Praze na Petřinách. Tamní Domov v Ulrychově ulici číslo 10 vznikl v letech 1990–91 přestavbou z bývalých jeslí. Nyní už ale potřebuje rekonstrukci. Klienti jej proto museli opustit a na jejich místo nastoupili zedníci.

Po téměř dvaceti letech provozu potřebuje objekt na Petřinách stavební a dispoziční úpravy. Ty by měly zajistit splnění současných požadavků na rozsah a standard poskytovaných služeb, což je za dnešního stavu obtížné. V současné době jsou pokoje klientů vícelůžkové, často z dispozičních důvodů průchozí. Úpravu vyžaduje i sanitární vybavení obytné části. Rovněž provozní zázemí budovy je prostorově stísněné a dochází ke křížení provozů. Rekonstrukci vyžaduje kuchyně a prádelna, doplnit je třeba šatny a sociální zázemí pro zaměstnance. Vnější plášť budovy by měl být kompletně opraven i z hlediska splnění nároků na sníženou energetickou náročnost provozu.

Už pohled na průčelí domu na Petřinách prozrazuje, že rekonstrukce je nezbytná.

Snímek DsR

Cílem navržených úprav je celková rekonstrukce a rozšíření stávajícího objektu Domova svaté Rodiny. Plánovaná změna by probíhala v několika etapách. Díky investici do samotného stavebně-architektonického řešení stavby a infrastruktury by bylo možné

následně rozšířit ubytovací kapacitu i zvýšit kvalitu poskytovaných sociálních služeb. Společně s nabídkou nových míst pro klienty a zvýšením úrovně bydlení zamýšlíme rozšířit nabídku terapeutických programů a aktivit spojených s podporou samostatnos-

ti klientů. Nově vzniklé prostory bychom rádi využili pro poskytování další zdravotní péče, rehabilitace a do budoucna i ubytování pro seniory – rodiče našich klientů.

(dsr)

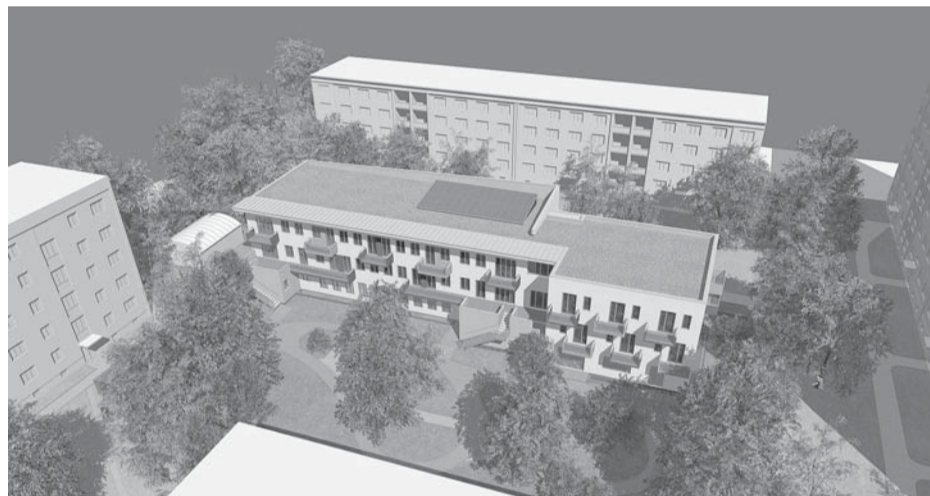
SOUČASNÝ STAV

Klienti bydlí v Domově ve čtyřech odděleních (sv. Josef, Notre Dame, sv. Anežka, sv. Zdislava) – podle pohlaví a stupně postižení. Každé oddělení obsahuje ložnice pro 2 až 4 osoby, denní místnost a sociální zařízení.

Technické zázemí tvoří ordinace, kuchyně s jídelnou, sklady, prádelna, žehlárna, dílna a garáž. Kuchyně s jídelnou jsou v bezprostřední blízkosti prádelny, sušárny a žehlárny. Jídelna je v suterénu, s malými okny pod úrovní chodníku. Dílna je prostorově malá. Kapacita Domova je 33 lůžek.

Vítězný návrh rekonstrukce domu na Petřinách...

...při pohledu z ptáčích perspektivy...

...zde je vidět detail oken a balkonů...

...a nakonec naznačení úprav okolního terénu.

Snímky DsR

SNAŽÍME SE VYTVOŘIT PŘÍJEMNÉ MÍSTO K ŽIVOTU

O rekonstrukci domu na Petřinách se mluví už několik let. První úvahy o jeho úpravách jsou ještě z doby ředitelování zakladatelky Domova sr. Akvinele. Od počátku se rekonstrukcí zabývá architekt MILAN HRUŽA.

■ Kdy a jak jste se rozhodli zapojit se do rekonstrukce domu na Petřinách?

Krátce po vzniku Domova svaté Rodiny v něm začaly žít mé dvě dcery. Znal jsem se tedy dobře i se sestrou Akvinelou. Když se dozvěděla, jakou dělám profesi, brzy mě přizvala k úvahám o rozšíření Domova. Hned od počátku jsme uvažovali o velkém rozšíření Petřin, pak se ale objevila možnost vybudovat dům v Liboci.

■ Na tom jste se také podílel?

Ano, i dům v Liboci jsem projektoval. S kolegy jsme ze zájmu udělali několik studií, jak by dům mohl vypadat, a na-

konec jsme vytvořili i podobu, podle níž se pak skutečně stavělo. Dům na Petřinách ale mezitím pořád stárnul, a protože jsme měli oboustranně dobrou zkušenost ze vzájemné spolupráce, obrátil se na nás i další ředitel Domova, který nastoupil po sestře Akvinele, a my jsme začali připravovat různé návrhy přestavby Petřin.

Čtyři roky jsme pak připravovali varianty přestavby, z nichž se nakonec ve spolupráci s pražským arcibiskupstvím vybrala finální podoba úpravy, která se teď postupně začíná provádět.

■ Jak bude dům po skončení přestavby nakonec vypadat?

Při uvažování nad jednotlivými variantami jsme řešili, zda má být na Petřinách jen ubytování, anebo i něco dalšího. Ve hře byla též varianta dvou samostatných oddělených pavilonů.

Vybraná varianta nakonec zahrnuje v první fázi rekonstrukci stávajících prostor, kde budou jednotlivé bytové jednotky. V druhé fázi by mělo být přistavěno nové křídlo,

v jehož přízemí by měla být tělocvična a rehabilitační místnosti, nad nimi pak ambulance lékaře a dva samostatné byty. Ve zbylých dvou patrech by byly garsonky. Tím by se část obyvatel přesunula do nového křídla a ve stávající budově by to umožnilo za minimálních stavebních úprav vytvořit prostor pro terapeutické dílny.

■ S čím vším jste se museli při tvorbě návrhu potýkat? Co pro vás bylo nejtěžším oříškem?

Tahle zakázka pro nás byla netypická v tom, že klienti žijí v Domově dlouhodobě a také v něm stárnou. Bylo proto potřeba, aby se jim vybavení domu přizpůsobilo. Bylo také těžké odhadnout, zda budou později například potřebovat lůžka nemocničního typu – jak na tom budou fyzicky. Snažili jsme se navrhnout vše maximálně prakticky a bezbariérově, ale zároveň tak, aby to stále působilo jako domov a místo, které bude příjemné.

■ Budete dále dohlížet i na vlastní rekonstrukci, nebo už vaše role skončila?

Hlavní práci jsme ukončili odevzdáním prováděcího projektu, přesto budeme i během stavby dělat autorské dozory. To znamená, že se tam několikrát týdně objevíme a budeme doladovat drobné detaily, které nebudou jasné. Zřejmě bude ještě potřeba rozvahy interiérové – rozmístění předmětů, obložení stěn, malby. Chceme zachovat barevnost i uvnitř, aby dům nepůsobil nemocničním dojmem, ale aby vypadal jako skutečný domov.

■ V jaké fázi je rekonstrukce právě teď?

Prováděcí projekt už je hotový, jak jsem již zmínil. Klienti už jsou z domu také odstěhováni a probíhá demontáž zařízení, které je ještě k užitku a bude se moci využít i později. Pak se začne s bouracími pracemi a mezitím se bude konat výběrové řízení na hlavního dodavatele. Doufáme, že bourání se stihne během podzimu a pak bude moci navázat přestavba. První fázi, tedy rekonstrukci stávajícího objektu, bychom chtěli dokočit do Vánoc příštího roku – tak, aby o Vánocích 2012 už mohli být klienti zpátky doma. *(tok)*

Nadace sestry Akvinely je oporou Domova

V roce 2000 byl zahájen provoz v rekonstruované budově Domova svaté Rodiny v Praze 6 Liboci. Mezi nové obyvatele byl přijat i pětáctýřetiletý Jiří, zcela imobilní. Jeho matka, Marie Bublová, několik let vdova, se pečlivě o syna starala i přes vlastní dlouholetou částečnou nepohyblivost. Umístění syna do Domova přineslo matce velkou úlevu, zvláště když se Jiří po vytrvalé rehabilitaci začal samostatně pohybovat. Maminka chtěla projevit svou vděčnost finančním obnosem. Dlouhé roky spořila pro Jiřího, aby mu zajistila bezpečné stáří. Pobyt v Domově získala jistotu, že o jejího syna bude do konce jeho života dobře postaráno.

Rodiče, přátelé Domova a tehdejší ředitelka sr. Akvinela uvítali její návrh založit Nadaci s velkou radostí. Marie Bublová složila základní jmění a stala se zakladatelkou Nadace. Zároveň vložila na účet první velký dar.

Název „Nadace sestry Akvinely“ určili rodiče a přátelé Domova. „Měli jsme možnost sledovat sestru Akvinelu při budování Domova, její získávání a poctivé využívání finančních prostředků. Proto jsme sestru požádali, zda může nadace nést její jméno,“ vysvětlili později svou volbu. První správní a dozorcí radu vybírala sestra Akvinela. Měla velmi šťastnou ruku. Složení obou rad je velice stabilní a většina členů pracuje v Nadaci od jejího založení. V současné době působí

I díky Nadaci mají klienti šanci vyrazit na rekreaci – třeba do Tater. Snímek DsR

ve správní radě i tři sestry z Kongregace Školských sester de Notre Dame.

POMOHOU KONCERTY I BAZARY

Nadace získává finanční prostředky jednak od dárců a jednak pořádáním koncertů a dobročinných bazarů. Koncerty pro nás již několikrát uspořádal komorní smyčcový orchestr Quattro core a pěvecký sbor Canticorum iubilato, jedenkrát soubor Gabriel, který založily Školské sestry de Notre Dame na

počest svého zakladatele P. Gabriela Schneidera a v němž zpívají sestry a příznivci této kongregace. Bazárky pořádáme již tradičně v klášteře sv. Tomáše na Malé Straně. Máme velkou oporu ve členech augustiniánského řádu, kteří nám umožňují některé koncerty i „Bazárek u sv. Tomáše“ uspořádat v jejich prostorech – v kostele, v refektáři kláštera nebo v ambitech.

Za svého trvání poskytla Nadace Domovu dary v hodnotě 1 082 222 Kč. Zakoupili

ÚKOLY NADACE

Hlavním úkolem Nadace je shromažďovat finanční prostředky, a pomáhat tak vytvářet pro všechny obyvatele Domova co nejlepší životní podmínky. Dalším úkolem je mít v rezervě finanční prostředky pro případ, že by se DsR dostal do finanční tísně. Nadace také může přijímat dary ze závětí jak rodičů, tak ostatních dárců. Domníváme se, že Nadace bude v budoucnu velmi prospěšná. Zejména rodiče posiluje naděje, že jejich starosti s nimi sdílí mnoho dobrých a ušlechtilých lidí, kteří jim pomáhají jejich nelehký úděl zmírnit. Doufáme, že Nadace označená sestřiným jménem bude i nadále otevírat srdce dárců a stane se oporou všem, kteří mají v Domově svaté Rodiny druhý domov a prožijí zde mnoho let života – včetně stáří.

JIŘINA KUBŮ,
místopředsedkyně správní rady

PROBOUZET LIDSKOST...

(Dokončení ze str. A)

■ Čím mohou postižené děti člověka obohatit?

Víte, nám ty děti dávaly pocit štěstí hlavně tím, když se zlepšovalo a rozvíjelo jejich lidství. To chvilku trvá. Třeba mi říkala jedna sestřička: „Sestro, neříkejte, že mám poznat, že dítě má duši. U těžce postiženého je třeba vnímat maličkosti. Když dítě pochválíte, usměje se. Musíte vnímat i nejjemnější projevy a reakce.“ I u toho chlapečka sestra brzy poznala, že reaguje na mnoho věcí i lidí.

■ Jak bylo možné společně vychovávat děti z různorodého prostředí?

Vedly jsme děti k tomu, aby si vzájemně pomáhaly, proto jsme se snažily u každého dítěte rozvíjet sebemenší náznak schopností, které jsme u něho objevily.

Sestry převážně usilovaly o to, aby se děti učily nejrůznějším dovednostem, zapojovaly je do užitečných domácích prací. U všech dětí jsme dbaly o to, aby přijaly řád ústavu a zachovávaly určitý pořádek.

Vedle své zdravotnické práce jsem každý den s dětmi cvičila, tančily jsme, zpívaly, učily jsme se různým dovednostem. Zapojovaly jsme i menší děti do různých skupin.

MARIE ŠANDOVÁ

Přátelé nám velmi pomáhají

Domov svaté Rodiny by nikdy nevznikl, kdyby nebylo dobrovolníků a dárců. Na počátku vznikl z potřeby rodičů, píle pracovníků a nezměrné pomoci dárců. Pomáhají Domovu vykonávat jeho poslání – pečovat o dospělé osoby s mentálním postižením a kombinovanými vadami.

V roce 1995 vzniklo z iniciativy rodičů našich klientů občanské sdružení Přátelé domova. Po celou dobu existence se snaží svými aktivitami pomáhat ve zlepšování kvality života našich klientů. Pomáhá finančně veřejnou sbírkou a grantem od Městské části Prahy 6 k získání prostředků na nákup ošetřovatelských pomůcek, rekreace klientů, každoročních poutí Domova včetně dopravy. Všem aktivním rodičům patří ze strany vedení Domova velký dík.

Domov svaté Rodiny si rovněž velmi váží práce dobrovolníků, kteří za klienty docházejí. Ať už se jedná o jednorázové návštěvy za účelem divadelních, hudebních a jiných vystoupení nebo o dlouhodobá a pravidelná setkávání jednotlivců s klienty Domova. Smyslem dobrovolnictví v DsR je zejména rozšíření sociálních kontaktů klientů.

V současné době má Domov uzavřenou dohodu s pěti dobrovolníky, kteří konkrétním klientům zpestřují pobyt. Podoba jednotlivých setkávání je různá – čtení, hraní společenských her, v souladu s opatrovníky klientů i vycházky nebo plavání v bazénu. Vzhledem ke zvyšujícímu se věku klientů a jejich individuálním potřebám je spolupráce s dobrovolníky jednou z možností, jak zpestřit běžný život obyvatel Domova.

(dsr)

Nečekané obdarování před Vánoci

Je před Vánocemi, práce je více a já si myslím, že nestíhám. U vchodových dveří petřínského Domova zvoní stará paní. Vidím ji přes okno a nevybíhám hned, abych jí šla otevřít, ačkoli to mám nejlíže.

Napadají mě myšlenky, že určitě nese něco, co nepotřebujeme, a já jí budu muset taktně vysvětlit, proč její dar nemůžeme přijmout, a tím budu nestíhat ještě více...

Myšlenky dále proudí a já jdu přeci otevřít. Zdravím paní, která mi vlídně začne vysvětlovat důvod zvonění, a vyndává z tašky skleničku obalenou alobalem. Tak ne staré oblečení, ale že by kačrová masť? Mé myšlenky přebíhají reálné vnímání skutečnosti a myslím, že se mi rozšiřují oční bulvy, neboť na masť jsem nebyla připravena. I přes všechny pocity zvu paní dál a ptám se, zda se mohu na obsah sklenice podívat. Stařenka ostychevě přikyvuje. Pomalu otvírám a... bulvy už dál rozšířit nejdu. Ve sklenici se stáčí hodně bankovek...

Naštěstí v tom zmatku pocitů jsem stála paní před odchodem požádat o jméno a adresu. Těch bankovek se do sklenice vešlo sto a do mě se dostávaly pocity viny za myšlenky, které naše setkání provázely. Paní-dárkyně zůstala naší „věrnou paní“ a hned její další návštěva směřovala za mnou. Přinesla mi bonboniéru, prý za vlídné přijetí...

Nejen že jsem všechny povinnosti stihla i přesto, že jsem šla otevřít dveře někomu, komu jsem podsouvala své nepravdivé do-

I díky štědrosti dárců se mohli někteří klienti vypravit do Lurd. Snímek DsR

mněnky, ale taky jsem pocítila na své kůži, jak se výchova mých rodičů a sestry Akvinely k účtům druhým vyplatila. A dar, který paní přinesla, byl pro „naše děti“ darem nezapomenutelným...
LUDMILA UHROVÁ

Dárkyně, paní R. Hatlová, byla prostřednictvím tohoto příběhu nominována na Cenu Ď, kterou obdržela 21. června 2011 v Národním divadle v Praze.

DĚKUJEME VŠEM

V dnešní tak odosobnělé době patří našim dárcům o to větší poděkování a úcta za to, že stále na Domov myslí, podporují ho a zůstávají s námi. Poděkování patří i všem pravidelným i nepravidelným dobrovolníkům, kteří docházejí do Domova a rozšiřují naši péči a služby. Za všechny přátele a dobrodince se modlíme v našich domácích kaplích. Po 20 letech působení je Domov na Petřínách opět na začátku. Je potřeba dům připravit pro důstojný život jeho obyvatel. Znovu se obracíme s vírou a nadějí na všechny dárcy – pomozte nám v našem úsilí o lepší život uživatelů našich služeb.

Více informací o činnosti a možnosti dárčování najdete na webových stránkách: www.domovsvaterodiny.cz.

Dárčovské konto:
10006-0242242061/0100